

No: 500 – Menş e Adı

GEYVE AYVASI

Tescil Ettiren
Sakarya Ticaret Borsası

Bu coğ rafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.08.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 17.06.2020 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 500
Tescil Tarihi	: 17.06.2020
Başvuru No	: C2017/072
Başvuru Tarihi	: 02.08.2017
Coğrafi İşaretin Adı	: Geyve Ayvası
Ürün / Ürün Grubu	: Ayva / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Sakarya Ticaret Borsası
Tescil Ettirenin Adresi	: Tekeler Mah. Çevre Yolu Üzeri No:86 Adapazarı / SAKARYA
Coğrafi Sınır	: Sakarya ilinin Geyve ilçesi
Kullanım Biçimi	: Geyve Ayvası coğrafi işaretinin adı marka ile birlikte ürünün üzerinde kullanılabilir.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kültüre alınması oldukça eski meyve türlerinden biri olan ayvanın MÖ 650 yıllarında yetiştirildiği ve anavatanının Kuzey-Batı İran, Türkistan ve Anadolu olduğu bilinmektedir.

Geyve Ayvası, Sakarya ilinin Geyve ilçesinde yer alan Geyve Ovasında yetiştirilmektedir. İklim şartları, rüzgâr alımı, toprak yapısı, Sakarya Nehri kenarında yer alması, alınan güneş ışığının yönü, uygun bahçe kurulumu ve beceri sahibi çiftçilerce uzun yıllardır üretilmesi, Geyve Ayvasına ayırt edici özelliklerini kazandırmıştır. Geyve Ayvası, şeker asit oranı dengesi nedeni ile boğuculuk ve tıkanıklık hissi vermemesiyle piyasada bilinmektedir. Diğer ayva çeşitlerinden farklı olarak Geyve Ayvasının çiçek çukuru derinliği ve açıklığı yüzeye yakındır. Bu özelliği dış görünüşünü pazarlama açısından değerli kılmaktadır. Dış görünüş bakımından dikkat çekici parlak sarı renge sahiptir.

Geyve Ayvası sulu ve sert meyve yapısı, tadındaki şeker asit oranındaki denge nedeniyle tat analizlerinde yüksek değerler almıştır (10 üzerinden 7-8). Özellikle diğer ayva çeşitlerinde karşılaşılan boğucu meyve yapısı Geyve Ayvasında görülmemekte olup, sulu yapısı yemeyi kolaylaştırmakta ve tüketici talebini artırmaktadır.

Geyve ilçesinde ayva ağaçları 40-60 yıl kaliteli ve düzenli ürün vermektedir. Geyve Ovası; kuzey-güney yönünde Geyve İlçesi Alifuatpaşa Mahallesinden başlayıp, Bayat mahallesine kadar Sakarya nehrinin doğusunda kalan kuş uçuşu 20 km lik bir hat boyunca uzanır ve tamamı Sakarya nehrinden sulanan, verimli, Türkiye ortalamasına nispetle alçak, az meyilli, düz ve derin topraklara sahiptir. Geyve Boğazı diye adlandırılan bölgenin rüzgârlarına maruz kalan mikroklima özelliğiyle Geyve Ayvası için ideal koşulları sağlayan ovada yıllık ortalama sıcaklık 4,6 °C ile 22,6 °C arasında, ortalama yağış 30 mm ile 97 mm arasında değişmektedir. Geyve yöresinde yıllık soğuklama süresi 1900 saatin üzerindedir.

Sakarya nehri havzasında yer alan Geyve arazisi genellikle alüviyal verimli topraklardan oluşmaktadır. Tuz ve kireç oranı düşük ve toprak reaksiyon sınıfı (pH) hafif alkalidir. Toprak yapısı killi tınlı bünyede olup organik maddece zengindir. Tekstürü ince tanecikli strüktürü ise orta seviyededir. Drenaj problemi yoktur. Su tutma kapasitesi normal seviyededir. Toprağı oluşturan toprak parçalarının büyüklüğü yeterli ve bu parçaların birbirine bağlanma oranı iyidir. Alınabilir Fosfor, Potasyum, Kalsiyum, Magnezyum miktarı Geyve Ayvası meyvesinin besin ihtiyaçları için ideal seviyededir.

Sakarya ilinin Geyve ilçesinde yetişen ayvanın üç çeşidi bulunmaktadır. Bunlar; Eşme, Ekmek ve Limon çeşitleri olup, bu üç çeşit de Geyve Ayvası olarak bilinirliğe ve üne sahiptir. Yörede ağırlıklı olarak Eşme çeşidi ve bunun isimlendirilmemiş farklı tipteki mutantları ile az miktarda Ekmek ve Limon ayvaları yetiştirilmektedir.

Meyve özellikleri:

- **Tür/cins/familya:** Geyve Ayvası; Ayva (*Cydoniavulgaris*), *Rosales* takımı, *Rosaceae* familyası, *Pomoideae* alt familyasının *Cydonia* cinsi içinde yer almaktadır.
- **Çiçeklenme:** Geyve Ayvası çiçekleri hermafrodit (çift cinsiyetli), 5 çanak, 5 taç yaprağı, 15-20 erkek organ ve 5 parçalı dişi organdan oluşur. Kendine verimlidir. Geyve ekolojik koşullarında çiçeklenme ilkbahar aylarında Mart ayının son haftası ile Nisan ayının ortalarına kadar gerçekleşir.
- **Yapraklar:** Yapraklar elips şeklinde ve alt yüzü tüylü, üst yüzü hafif tüylü ve kenarları düzdür.
- **Meyveler:** botanik olarak yalancı meyve (yenen kısım çiçek tablasının gelişmesi ile oluşur) yapısındadır. Meyveler iri, yuvarlak ve oval şeklindedir, olgun meyve parlak ayva sarısı renktedir, meyve eti lezzetli ve suludur.
- **Tohum:** Meyvenin ortasında 5 karpel, her bir karpelde döllenme durumuna göre 2-14 tohum bulunur.

- Hasat Zamanı: 1 Ekim-10 Kasım
- Tomurcuk Patlaması: 20 Mart
- Çiçeklenme Başlangıcı: 28 Mart
- Tam Çiçeklenme: 5 Nisan
- Çiçeklenme Sonu: 9 Nisan
- Tam çiçeklenmeden hasada kadar geçen süre (gün): 178-219
- Çiçek Rengi: Beyaz, Pembemsi beyaz
- Meyve Rengi: Parlak sarı

Tablo 1. Geyve Ayvasının Bazı Fiziksel ve Kimyasal Özellikleri:

Kriter	Değer
Meyve boyu (mm)	92,9 ± 13,6
Meyve çapı (mm)	87,3 ± 11,2
Meyve iriliği (mm ³)	89 ± 11,6
Meyve ağırlığı (g)	392 ± 75,6
Meyve şekil değeri (kg/cm ³)	1,07 ± 0,08 (oval, yuvarlak)
Meyve eti sertliği (kg/cm ³)	6,7 ± 0,8
Suda Çözünür Kuru Madde (%)	13,8 ± 1,2
Titre edilebilir asitlik (%)	0,027 ± 0,017

Üretim Metodu:

Geyve Ayvası üretiminde genel ayva üretim teknikleri kullanmakla birlikte aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Bahçe Kurma: Dikdörtgen dikimde 6x5 veya 6x6 m aralık ve mesafelerle dikilirler. Verilecek olan aralık - mesafeler toprak tipine ve yetiştirme sistemine göre değişiklik gösterir. Dikim budaması yapılan fidanlar aşu yeri toprak üzerinde kalacak şekilde ılıman iklimlerde Kasım – Ocak ayları arasında dikilmeleri tavsiye edilir. Daha soğuk olan bölgelerde ise fidan dikimi dondan etkilenmemesi adına Şubat ve Mart aylarında yapılmalıdır. Yetiştiriciliği yapılan ayva çeşitlerinin çoğu kendine verimli olduğu için tek bir çeşitten kapama ayva bahçesi kurulabilir. Geyve Ayvası bahçeleri kapama türü (tek çeşit ürün veya karışık olmayan bahçe) bahçelerdir. Bahçe kurulurken rüzgâr yönü ve planlaması çok önemlidir. Don olmaması için, hava sirkülasyonu olması ve rüzgârın bahçeyi tarayıp geçmesi, sıra aralarından gitmesi, ayva için çok önemlidir.

Toprak İşleme: Kapama ayva bahçelerinde toprak işleme yapılırken dikkat edilecek en önemli nokta toprağı derin sürmekten kaçınmaktır. Ayva kökleri yüzlek ve toprak yüzüne yakındır. Sürme derin yapılırsa kökler çok fazla kesilerek ağaçlar bundan zarar görür. Bahçelerin biri baharda biri de yaz başlarında sürülmesi yeterlidir. Sadece aşırı boylanmış olan otlar biçilir veya özellikle ağaç altlarında yabancı ot ilaçları ile düzenli bir mücadele yapılır. Yarı-örtülü veya geçici örtülü toprak işlemede ise bahçede toprak işlemenin uygun olduğu ilkbahar ve yaz aylarında işleme yapılır. Sonbahar ve kış aylarında ise bir kez toprak işleme yapılır veya hiç yapılmaz. Özellikle genç bahçelerde yabancı ot ilacı kullanırken dikkatli olunmalı ve ağaç gövdeleri ilacın etkisinden korunmalıdır. Aksi takdirde genç ağaçların gelişmesi bundan olumsuz etkilenir.

Sulama: Geyve kapama ayva bahçelerinde yazı kurak geçen yerlerde, sulama yapılır. Ağaçların sağlıklı bir gelişme gösterebilmesi, düzenli ve kaliteli meyve elde edebilmesi için mutlaka sulamaya ihtiyaç vardır. Sulama sırasında aşırı sudan ve sulama suyunun ağacın gövdesine değmesinden kaçınılmalıdır. İmkanlar ölçüsünde damlama veya mini-yağmurlama sistemleri kurulmasında fayda vardır. Salma ve karık sistemi sulamalardan mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Su bulunmayan yerlerde ayva bahçeleri ancak yeterli yağış alan ve yağışların iyi dağılmış olduğu yerlerde kurulabilir.

Gübreleme: Tüm meyve bahçelerinde olduğu gibi ayva bahçelerinde de dengeli ve düzenli bir gübreleme yapmak için mutlaka her yıl toprak ve üç yılda bir yaprak analizleri yapılmalıdır. Yapılan analizlerin sonucuna göre de bahçenin gübre ihtiyacı belirlenmelidir. Verilecek olan kimyasal gübreler ağaçların taç iz düşümü içerisine ama asla gövdeye ve köklere temas etmeyecek şekilde uygulanmalıdır. Bitkinin daha fazla ihtiyacı olan makro elementler hemen her yıl mikro elementler ise ihtiyaca göre verilmelidir. Ayrıca toprağın organik madde miktarına

göre de organik gübrelemeye önem verilmelidir ve yanmış hayvan gübresi verilmelidir. Ayvanın kökleri derine gitmediğinden besin maddelerini belli kalınlıktaki topraktan almak zorunluluğundadır. Bu nedenle toprağın bu kısmının besin maddelerince zengin tutulmasına çaba gösterilmelidir. Her üç dört yılda bir dönüme üç dört ton çiftlik gübresi verilmesi çok faydalıdır. Ayrıca azotlu gübrelerle iyi bir destek ister.

Budama: Ayva yetiştiriciliğinde budama olayına fidanın alınması ile başlanır. Budamada daha çok ayvanın doğal büyüme şekline yakın olan Goble (Vazo, Kâse) veya bu şeklin değiştirilmiş varyasyonlarının kullanılmasında (uygulama kolaylığı bakımından) faydalar vardır. Gövde alçaktan taçlandırılır ve ileriki yıllarda da uç almalarla tacın daha fazla yükselmesine meydan verilmez. Ancak uç almalarda gereğinden çok kesme yapılmamalıdır. Çünkü meyveler sürgün uçlarında oluşur ve çok uç alınrsa ağaç tamamen meyvesiz kalabilir. Onun için başlangıçta taçlandırma iyi yapılırsa sonraki yıllarda fazla budamaya ihtiyaç kalmaz.

Hasat(Derim): Geyve Ayvası genellikle Eylül ayının ikinci yarısı veya Ekim ayında yapılır. Meyvenin depo ömrünü uzatmak için hasat elle ve dikkatli bir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca ayvada geç yapılan hasatta meyvenin depo ömrünün kısalması üzerine doğrudan etkilidir. Bu nedenle zamanında ve doğru yöntemle hasat önemlidir. Ayva meyvelerinde olgunluk meyve kabuğu yeşil rengin sarıya dönmeye başlaması ve havlı çeşitlerde bu havın kolayca silinmesiyle anlaşılır. Erken toplanan meyveler çoğunlukla susuz, tatsız ve boğucu olur. Ayvalar el yardımıyla toplanır. Meyve dalcıkla birleştiği yerden koparak ayrılır. Toplama sırasında meyvelerin zedelenmemesine özel olarak dikkat edilmelidir. Ayva meyveleri görünüşte sert ve bu nedenle basınçlara karşı dayanıklı hissini verirse de gerçekte böyle değildir. Meyve eti çabuk zedelenir. Zedelenen yerler kararır ve buralardan çürümeye başlar. Bu nedenle gerek toplama ve gerek bundan sonraki ellemelerde çok dikkatli olmak gerekir. Toplama için meyvelerin üzerinin nemli olmadığı bir zaman seçilir ve genellikle derim bir ağaçta bir defada yapılır.

Ayvaların Depoda Saklanması: Ayvalar derimden sonra soğuk hava depolarında 4 – 6 ay saklanabilir. En uygun saklama sıcaklığı 1,5 derece, en iyi hava nispi nemi de % 75 – 80 dir. Ayvalar saklama sırasında öteki meyvelerle bir arada tutulmamalıdır. Ağır olan kokuları öteki meyvelere sinerek onların tatlarını bozabilir.

Zirai Mücadele: Verim ve kalite açısından hastalık ve zararlılarla etkin mücadele gerekmektedir. Armut ateş yanıklığı, Mumya (*Monilia*) hastalığı, Meyve İç kurdu, Kabuklu bit (sanjose), Kahverengi benek hastalıkları Geyve Ayvasında karşılaşılan hastalık ve zararlılardan bazılarıdır. Zirai mücadele çalışmaları, Tarım ve Orman Bakanlığınca yayınlanan Teknik Talimata uygun olarak yapılır.

Denetleme:

Geyve Ayvasının yukarıda belirtilen özelliklere uygun olarak üretilip üretilmediğine dair denetimler 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu hükümlerine uygun olarak, Sakarya Ticaret Borsası koordinatörlüğünde; Geyve Belediyesi ve Tarım ve Orman Bakanlığı Geyve İlçe Müdürlüğünden konuda uzman birer kişi olmak üzere toplam 3 kişilik denetim mercii tarafından yapılır. Denetim mercii yılda en az bir kere ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman kontrol yapılacaktır. Yapılacak denetim sırasında numune alınması gerekiyorsa bu işlem numune alma konusunda geçerli mevzuata ve standartlara bağlı kalınmak şartıyla mercii üyelerinden en az birisinin katılımı ile yapılır.

Ürünün belirtilen şartlara göre üretilmesi, pazarlanması, amblem kullanımı, marka unsuru ile birlikte kullanım, coğrafi işaretin izlenebilirliği, ürün üzerinde belirtilmesi gibi özellikleri ayrıntılı olarak denetlenecektir. Denetim mercii Sakarya Ticaret Borsası himayesinde ve başkanlığında toplanacaktır.

Denetim mercii 6769 nolu Sınai Mülkiyet Kanunu ve ilgili diğer mevzuattaki denetim görevlerini yerine getirip denetimlerle ilgili sonuçları rapor halinde TÜRKPATENT'e her yıl sunacaktır. Geyve Ayvası üreten firmalar her yılın ilk dört aylık döneminde, ticaret sicil kayıtlarından, Geyve Belediyesi kayıtlarından, Sakarya Ticaret Borsası (STB) ve Tarım ve Orman Müdürlüğünün kayıtlarından tespit edilecektir. Tespit edilen firmalar her yıl en az 1 defa denetlenecektir. Sakarya Ticaret Borsasına veya Geyve Belediyesine şikâyet edilen üreticiler ise şikâyet tarihinden itibaren 1 ay içerisinde denetlenecektir. Yapılacak denetim sırasında numune alınması gerekiyorsa bu işlem numune alma konusunda geçerli mevzuata ve standartlara bağlı kalınmak şartıyla mercii üyelerinden en az birisinin katılımı ile yapılır. Denetleme ve şikâyetlerin değerlendirilmesi Sakarya Ticaret Borsası Genel Sekreterliğinin koordinasyonunda denetim mercii tarafından yapılacaktır. Denetim neticesinde ürünün coğrafi işaret tesciline uygun şekilde üretilmemiş olduğunun tespiti halinde Sakarya Ticaret Borsası tarafından yürürlükteki mevcut yasal düzenlemeler uyarınca gerekli yasal yollara başvurulacaktır.

Denetim mercii; Geyve Ayvasının yukarıda belirtilen ayırt edici özelliklere sahip olarak ve üretim yönteminde belirtilen tekniğe uygun şekilde yetiştirilmesi, depolanması, taşınması ve pazarlanmasının kontrolünü

ve coğrafi işaretin takibi konusunda gerekli denetim işlemlerini yürütür. Denetimler öncelikle ürünün üretim dönemindeki dış görünümü (meyve şekli, meyve ağırlığı, meyve kabuk rengi vb.), gözleme dayalı özellikleri ve üretim yöntemi üzerinden yapılacak olup, denetimlerde başka unsurlar da dikkate alınmak üzere özellikle aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir:

1. Genel olarak “Geyve Ayvası” bölge, kalite ve görünüm uygunluğu
2. Ağaçların ürün tanıtımı ve üretim metodunda belirtilen özelliklere uygunluğu
3. Meyvelerin ürün tanıtımı ve üretim metodunda belirtilen özelliklere uygunluğu
4. Toplanan ürünlerin uygun şartlarda muhafaza ediliyor olması

Denetimler üretim süreçlerinden ve bitmiş ürünlerden örnekleme, numune alma ve/veya numuneleri inceleme metodu ile ve “Geyve Ayvası” Coğrafi İşaret Denetim Kriterleri ve Raporu formu ile yapılacaktır.

Denetim mercii, coğrafi işareti belirlenen koşullara aykırı ve haksız kullananlar hakkında gerekli yasal takibatı başlatır. Mercii, öncelikle Geyve Ayvasının üretildiği ve yaygın olarak tüketildiği bölgelerdeki üreticilere,odalara ve dağıtım-pazarlama aşamalarında faaliyet gösterenlere coğrafi işaret tescili hakkında bilgi vererek gerekleri hakkında farkındalık oluşturacaktır.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Denetim mercii hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.